

УДК 355/359.08

О. О. МИСЛИВА,*кандидат юридичних наук,**старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки**Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ***А. П. МОСКАЛЕЦЬ,***викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки**Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,**Суддя Всеукраїнської федерації прикладних стрілецьких видів спорту та**стрілецьких організацій України*

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ СТРІЛЕЦЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

У роботі розглядаються недоліки сучасної стрілецької підготовки майбутніх та діючих поліцейських, пропонуються новітні та ефективні її методи та класифікації, зазначаються недоліки нормативно-правової бази у цій сфері, яка потребує оновлення та узгодження.

Ключові слова: *поліцейський; зброя; Курс стрільб; ВНЗ із специфічними умовами навчання, методи підготовки.*

Реформування системи МВС України, особливо «поліцейська реформа», має на меті вдосконалення діяльності цього підрозділу. Безперечно задля цього потрібно переглянути методику їх професійної підготовки, особливо, враховуючи, що вони мають дуже стислі строки навчання. Однією зі спеціальних гарантій їх службової діяльності вочевидь є можливість застосування табельної зброї та боєприпасів. Сумнозвісні випадки загибелі поліцейських при виконанні ними службових завдань у різних містах України під час вогневого контакту з правопорушниками є найбільш переконливим аргументом актуальності цих питань [1; 2].

Зокрема, зазначене свідчить про потребу перегляду методів стрілецької підготовки поліцейських. Слід визнати, що в ситуації, коли поліцейський під час виконання службових завдань стикається зі збройним нападом, опором або іншим чином озброєною особою, то в такій обстановці ефективним є виключно використання найбільш суворого заходу примусу до правопорушника – зброї. Практика застосування вогнепальної зброї, отриманою для несення служби, свідчить що вона застосовується або дуже рідко, або неправомірно у зв'язку із слабким рівнем знань правових підстав її застосування. Причому обидві ці причини є взаємообумовлюючими.

Нині вогнева підготовка поліцейських регламентується Наказом Національної поліції України «Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб» від 20.09.2016 р. № 900 [3]. Водночас із ним, існує інший чинний наказ із цього ж питання: «Про затвердження Курсу стрільб із стрілецької зброї для рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ України та норм витрат боєприпасів МВС, ГУМВС, УМВС, відомчими навчальними закладами» від 07.09.2011 р. № 658 [4].

Їх зміст дуже різниться, зазначений вище наказ № 900 містить більш новітні вправи зі стрільби порівняно з наказом № 658, однак нині він для підготовки майбутніх

поліцейських не застосовується. Парадокс цей викликаний правовою колізією, адже органів внутрішніх справ України більше не існує у зв'язку з реформуванням їх у систему правоохоронних органів, так само, як юридично не існує ВНЗ МВС України, а статус діючих ВНЗ, як «ВНЗ із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських», передбачених у Законі України «Про Національну поліцію» [5] – донині не визначено. У зв'язку з цим, курсанти зазначених закладів вивчають застарілу програму стрілецької підготовки, яка досить суттєво відірвана від реальних умов вогневого контакту в мирному житті, а тим більше, не відповідає вимогам реальних подій воєнних дій.

Аналіз обох указаних Курсів стрільб, а також досвід викладання вогневої підготовки серед майбутніх поліцейських, в тому числі, практичні з членами Всеукраїнської федерації прикладних стрілецьких видів спорту та Міжнародної конфедерації практичної стрільби дає підстави стверджувати, що підхід до методик підготовки та заліків зі стрілецької підготовки поліцейських потребує вдосконалення навичок поводження ними зі зброєю.

Інноваційні методи занять з вогневої підготовки поліцейських мають включати такі методи роботи, які у практичних цілях умовно ділять на три групи: словесні, наочні і практичні. Зокрема, під методами ми розуміємо способи роботи тренера і стрільця, за допомогою яких досягається оволодіння знаннями, уміннями і навичками, розвиваються необхідні якості, формується світопогляд поліцейського.

Словесний метод полягає у вигляді розповідей, пояснень, лекцій, бесід, аналізу і обговорення вправ та їх елементів. Під час застосування наочного методу слід проводити показ окремих вправ та їх елементів.

Для наочного методу використовується демонстрація з допоміжними засобами – макети зброї, дошки, схеми.

Методи практичних вправ зі стрільби можливо класифікувати на дві основні групи:

- 1) методи, переважно спрямовані на освоєння спортивної техніки, тобто на формування рухових умінь і навичок, характерних для стрілецького спорту;
- 2) методи, переважно спрямовані на розвиток рухових якостей.

Наявність першої групи обумовлене тим, що у стрілецькому спорті як достатньо важко координаційному технічна підготовка представляє складний і постійний процес освоєння нових елементів, зв'язок у вправі. Широкий арсенал і різноманітність фізичних навантажень, характерних для другої групи методів, розвивають не лише фізичні якості, але і удосконалюють техніко-тактичну майстерність, психічні якості. Обидві групи методів тісно взаємозв'язані, застосовуються в нерозривній єдності і в сукупності забезпечують ефективне рішення завдань тренування майбутнього поліцейського.

Усі застосовані методи переважно мають бути спрямовані на розвиток рухових якостей. Вправи з курсу стрільб мають відповідати чотирьом основним методам – безперервному, інтервальному, ігровому і змагальному.

Безперервний метод характеризується одноразовим безперервним виконанням тренувальної роботи. Інтервальний метод передбачає виконання вправ поліцейським із регламентованими паузами відпочинку. Обидва вони повинні виконуватись у вправах як в рівномірному, так і в перемінному режимах.

Так, у залежності від підбору вправ чи її елемента та з урахуванням особливостей їх застосування, стрілецька підготовка (вправи) поліцейського має включати або узагальнені

(інтегральні), або вибіркові (переважні) вправи. В узагальнених вправах здійснюється паралельне (комплексне) удосконалення різних якостей, що формують рівень підготовленості курсанта, який навчається у ВНЗ зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, а при вибіркового – переважний розвиток окремих якостей, зокрема, напрацювання елемента вправи.

Безперервний метод тренування, застосовувався для підвищення аеробних можливостей поліцейського, розвитку спеціальної витривалості до роботи середньої чи значної тривалості. Наприклад, статичне виконання стрілецької стійки з вкладкою зброї у плече та суміщених з оком прицільних пристосування направлених в мішень.

Можливості безперервного методу тренування поліцейських в умовах змінної роботи значно різноманітніші. Залежно від тривалості частин вправи, які виконуються з більшою або меншою інтенсивністю, особливостей їх поєднання, інтенсивності роботи при виконанні окремих частин можна домогтися переважного впливу на курсанта в напрямку підвищення швидкісних можливостей, розвитку різних видів витривалості, вдосконалення приватних здібностей, що визначають рівень спортивних досягнень у різних видах спорту.

Інтервальний метод тренування, що передбачає рівномірне виконання вправ однакової тривалості з постійною інтенсивністю і суворо регламентованими паузами є типовим для даного методу. При даному методі напрацьовувався елемент вправи – винесення зброї на прицільну лінію.

Змагальний метод передбачає спеціально організовану змагальну діяльність, яка в даному випадку виступає в якості оптимального способу підвищення результативності тренувального процесу. Застосування його доцільно для перевірки здобутих навичок виконання якісного пострілу у найкоротший час з використанням хронометражу. Воно обґрунтоване високими вимогами до набуття техніко-тактичних, фізичних і психологічних можливостей поліцейського, викликає глибокі зрушення в діяльності найважливіших систем його організму і тим самим стимулює адаптаційні процеси, що забезпечує інтегральне вдосконалення різних сторін підготовленості поліцейського до застосування зброї на службі.

Слід відзначити, що громадськість не залишає обговорення питання про легалізацію у вільному обігу зброї. Відповідний Проект Закону «Про цивільну зброю і боєприпаси № 1135-1) й досі на обговоренні у Верховній Раді України [6]. Однак, не виключено, що події на Майдані та наслідки проведення АТО сприятимуть каналізації цього процесу. Тож, поліцейський повинен мати кращу, ніж цивільні особи стрілецьку підготовку, адже саме він має вогнепальну зброю, а також відповідає за порядок в суспільстві та безпеку кожного громадянина як від правопорушників, так і вберегти від неправомірного використання чи небезпечного поводження з табельною зброєю ними самими. Під час підготовки майбутніх поліцейських доцільно змінити підхід до поняття «заняття стрільбою» і зробити її систематичною та регулярною. Нажаль, нині навчальними планами передбачено досить мало годин на заняття з вогневої підготовки.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. *На Київщині розстріляли п'ятьох поліцейських [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/na-kiyivschini-rozstrilyali-p-yatoh-policeyskih-818743.html>.*

2. У Дніпрі порушник ПДР нахабно вбив патрульного [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/u-dnipri-porushnik-pdr-nahabno-vbiv-patrulnogo-753204.html>.
3. Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб: наказ Національної поліції України 20.09.2016 р. № 900. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/>.
4. Про затвердження Курсу стрільб із стрілецької зброї для рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ України та норм витрат боєприпасів МВС, ГУМВС, УМВС, відомчими навчальними закладами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS267.html.
5. Про Національну поліцію: Закон України від 2 лип. 2015 р. // Голос України. – 2015. – № 141–142.
6. Проект Закону про цивільну зброю і боєприпаси» № 1135-1 від 10.12.2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52809.

Надійшла до редколегії 25.03.2017

МЫСЛЫВА О. О., МОСКАЛЕЦ А. П. ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ СТРЕЛКОВОЙ ПОДГОТОВКИ ПОЛИЦЕЙСКИХ

В работе рассматриваются недостатки современной стрелковой подготовки будущих и действующих полицейских, предлагаются новейшие и эффективные ее методы и классификации, указываются недостатки нормативно-правовой базы в этой сфере, которая нуждается в обновлении и согласования.

Ключевые слова: полицейский; оружие, курс стрельб, ВУЗ со специфическими условиями обучения, методы подготовки.

MYSLYVA O. O., MOSKALETS A. P. INNOVATIVE METHODS OF FIREARMS TRAINING THE POLICE

The paper discusses the drawbacks of modern shoot training future and current police officers; offers the newest and effective methods and classifications; describes the shortcomings of the regulatory framework in this area, which needs updating and harmonization.

Keywords: police, weapons, firing Rate, the higher education INSTITUTION with specific conditions of training, training methods.